

KAHLIL GIBRAN

ARIPI FRÂNTE

O LACRIMĂ ȘI UN ZÂMBET

ZEII PĂMÂNTULUI

RĂTĂCITORUL

SATAN

ARIPI FRÂNTE

Traducere din limba engleză:

ANA PRECUP

EDITURA HERALD

București

CUPRINS

Notă introductivă	5
O lacrimă și un zâmbet	13
Doi copii	16
Sălașul bogăției	18
Moartea unui poet este Viața sa	19
Criminalul	21
Cântecul Bogăției	23
Cântecul ploii	26
Poetul	28
Râs și lacrimi	30
Viziunea	33
Două dorințe	35
Ieri și astăzi	37
Lasă-mă, o, vină a mea	41
Frumusețea Morții	43
Vocea unui poet	48
Viața Dragostei	55
Cântecul valului	59

Pace	61
Câmpul de joacă al Dragostei	63
Orașul Morții	64
Văduva și fiul ei	67
Cântecul Sufletului	69
Cântecul florii	71
Cântecul Dragostei	72
Cântecul omului	73
Înaintea Tronului Frumuseții	75
Chemarea unui îndrăgostit	78
Palatul și cocioaba	81
 Zeii pământului	 83
 Rătăcitorul	 117
Straiele	120
Vulturul și ciocârlia	120
Cântecul de dragoste	122
Lacrimi și răs	123
La bălci	123
Cele două prințese	124
Pustnicul și animalele	125
Profetul și copilul	126
Perla	127
Trup și suflet	128
Regele	128
Pe nisip	132
Cele trei daruri	132
Pace și război	133
Dansatoarea	134
Cei doi îngeri păzitori	135
Statueta	136

Schimbul	137
Dragoste și ură	138
Nebunul	138
Broaștele	139
Legile și fabricarea lor	141
Ieri, azi și mâine	141
Filosoful și cizmarul	143
Câmpul din Zaad	143
Brăul de aur	145
Pământul roșu	146
Luna plină	146
Profetul pustnic	146
Vinul vechi, vechi	147
Cele două poeme	148
Doamna Ruth	149
Șoarecele și pisica	150
Blestemul	151
Rodiile	152
Un zeu și mai mulți zei	152
Ea, care era surdă	153
Căutarea	155
Sceptrul	156
Calea	157
Balena și fluturele	158
Umbra	158
Pace contagioasă	159
Șaptezeci	160
Să-l găsești pe Dumnezeu	160
Râul	161
Cei doi vânători	162

Satan	165
-------	-----

Aripi frânte	185
Durere mută	190
Mâna Destinului	193
Intrarea în Altar	196
Torța albă	201
Furtuna	203
Lacul de foc	214
Înainte tronului morții	231
Între Hristos și Iștar	245
Sacrificiul	250
Salvatorul	259

NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

„Nimeni nu vă poate arăta mai mult decât ceea
ce există deja, pe jumătate adormit, în zorii
cunoașterii voastre.

Maestrul, în umbra templului, nu le împărtășește
discipolilor înțelepciunea sa,

Ci mai curând le-mpărtășește din credința și din
iubirea lui.

Dacă într-adevăr este-nțelept, nu vă ademeniște
spre casa-nțelepciunii, ci vă conduce până în
pragul propriei voastre înțelegeri”.¹

Kahlil Gibran, autorul rândurilor de mai sus, s-a
născut la 6 decembrie 1883, în Bsharri, o localitate
situată la poalele muntelui Fam al-Mizab, în nordul
Libanului, într-o familie maronită. Libanul a fost o
provincie aflată vreme îndelungată sub autoritatea

¹ Kahlil Gibran, *Darul iubirii, (Profețul)*, trad. rom. Mihai-Claudiu
Mărâi, Editura Herald, București, 2018.

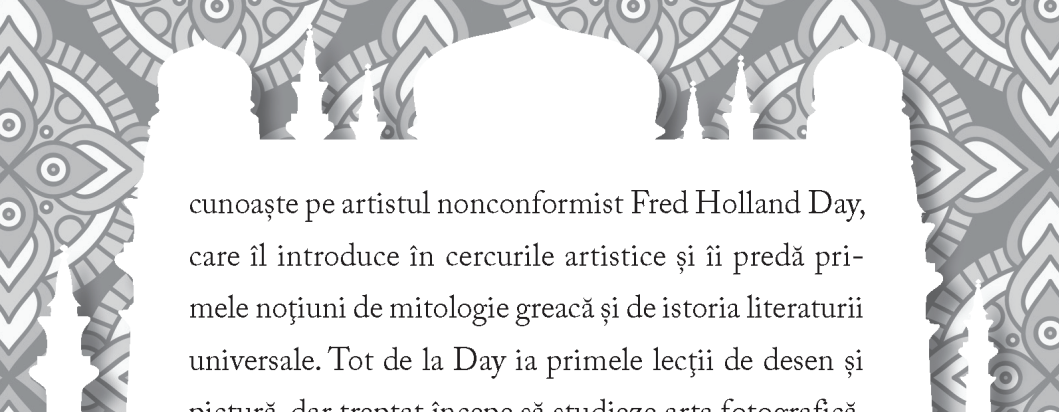

Imperiului Otoman. Poporul libanez a luptat neîncetat pentru a-și dobândi independența, o cauză pe care, mai târziu, Gibran o va îmbrățișa la rândul său, devenind un membru activ. Munții Libanului erau o zonă agitată din cauza numeroaselor imixtiuni străine ce căutau să-i agite pe creștinii maroniți și pe musulmani.

Kamila Rahmeh împlinise deja treizeci de ani când l-a născut pe cel de-al doilea copil al său, Kahlil; este o perioadă foarte grea, căci soțul său, în urma unor acte iresponsabile, a împins întreaga familie la sărăcie. Gibran avea un frate mai mare cu șase ani decât el, și două surori mai tinere, Mariana și Suzana, de care s-a simțit foarte atașat întreaga lui viață. Întrucât veniturile familiei erau mai mult decât modeste, Gibran nu a primit niciun fel de educație formală; câtă vreme a trăit în Liban, învățătura și-a căpătat-o în urma deselor vizite pe care le făcea unui călugăr, acesta predându-i primele noțiuni de religie și introducându-l în studiul Bibliei și al limbilor arabă și siriacă.

În 1895, tatăl lui Gibran este acuzat de evaziune fiscală și închis, iar toate bunurile familiei sunt confiscate. Cu sprijinul unor rude din partea mamei stabilite la Boston, familia Gibran emigrează în Statele Unite. Deși vremurile erau grele, Kahlil își continuă educația într-o școală pentru emigranți și se simte atras de teatru, operă și de galeriile de artă. Are șansa de a-l

cunoaște pe artistul nonconformist Fred Holland Day, care îl introduce în cercurile artistice și îi predă primele noțiuni de mitologie greacă și de istoria literaturii universale. Tot de la Day ia primele lecții de desen și pictură, dar treptat începe să studieze arta fotografică, literatura arabă, engleză și franceză. Urmează în acest sens cursuri de specialitate în America și apoi în Liban.

Începând cu 1905 publică în diferite reviste new-yorkeze pamflete și scurte povestiri, toate în limba arabă.

- 1905 – *al-Musiqa* (Muzica), o proză scurtă în care este elogiată muzica, în general, și cea arabă, în special;
- 1906 – *'Ara'is al-Muruj* (Nimfele din vale), o colecție de trei scurte povestiri, în care autorul își exprimă convingerile antifeudale și anticlericale;
- 1908 – *al-Arwah al-Mutamclrrida* (Spirite rebele) cuprinde patru povestiri, asemănătoare ca stil și spirit celor publicate în 1906. În același an Gibran pleacă la Paris, unde, prin generozitatea lui Mary Haskell, va studia artele plastice timp de doi ani și jumătate. Aici îl întâlnește pe Ameen Rihani, cu care se va împrieteni și îl cunoaște pe sculptorul Auguste Rodin.

Începând cu 1911 se mută la New York. Publică câteva piese poetice în proză, printre care *al-Ajniha al-Mutakassira* (*The Broken Wings*) – „Aripi frânte” (1912), o scurtă nuvelă dedicată lui Mary Haskell și îi este organizată o expoziție de pictură. În același an, tatăl său moare în Liban.

În 1913 îl întâlnește pe Carl Gustav Jung, căruia îi face un portret, iar în 1914 îi apare *A Tear and a Smile* (O lacrimă și un zâmbet), un opuscul ce va prefigura principalele lui teme de meditație.

În jurul anului 1916 are loc întâlnirea cu Mikhail Naimy, un tânăr scriitor de origine arabă, cu care va lega o prietenie îndelungată și care, mai târziu, va deveni principalul său biograf. De altfel *Cartea lui Mirdad*, cea mai cunoscută carte a lui Naimy, este puternic marcată, atât tematic cât și stilistic, de influența lui Gibran.

În perioada următoare, Gibran pictează, scrie și publică într-un ritm susținut:

- 1918 – *The Madman* (Nebunul), prima lui carte în limba engleză, o colecție de parabole publicată prin curajul și viziunea tânărului editor Alfred Knopf din New York – cel care îl va sfătui să-și schimbe numele din Khalil în Kahlil, pentru o pronunție corectă în limba engleză.

- 1919 – *Twenty Drawings* (Douăzeci de desene), o colecție de desene prefăcută de Alice Raphael și *al-Mawakib* (Procesiunea), un lung poem în limba arabă sub forma unui dialog între un om eliberat și altul înălțuit.
- 1920 – *The Forerunner* (Deschizătorul de drumuri), o colecție de cugetări și aforisme. În același an, Gibran fondează societatea literară „al-Rabita al-Qalamiyya” (*The Pen Society*) și publică la Cairo *al-'Awāsif* (Furtunile), o culegere de eseuri în care este exprimată revolta împotriva omului devenit propriul său sclav.
- 1923 – *The Prophet* (Profetul), pe care Mary Haskell, muza lui Gibran, o numea „cartea cea mai plină de iubire din câte s-au scris vreodată”. La Cairo îi apare o nouă culegere de povestiri intitulată *al-Bada'i' waal-Tara'if* (Noul și Miraculosul).
- 1926 – *Sand and Foam* (Nisip și Spumă), o colecție de parabole și aforisme.
- 1928 – *Jesus, The Son of Man* (Iisus, Fiul Omului), o încercare de a realiza un portret al lui Iisus văzut de contemporanii săi; în esență, figura lui Isus, așa cum se desprinde din paginile lui Gibran, este aproape un duplicat al lui Almustafa din *Profetul*.
- 1931 – *The Earth Gods* (Zeii Pământului), un lung poem în proză constând dintr-un dialog

purtat între zeii Pământului cu privire la destinul omului.

Kahlil Gibran moare la 10 aprilie 1931, la New York, în urma unei boli complicate (ciroză și un început de tuberculoză). Jurnalul *New York Sun* va titra cu litere mari: „S-a stins un profet”.

Trupul i-a fost trimis în Liban, fiind îngropat la cripta mănăstirii Mar Sarkis. Postum, îi apar alte două lucrări: *The Wanderer* (Rătăcitorul), o colecție de parable ce va vedea lumina tiparului în 1932, și *The Garden of the Prophet* (Grădina Profetului) în 1933.

*

Deși Gibran s-a considerat întotdeauna pictor și nu scriitor, celebritatea și-o datorează aproape în întregime cărților sale. Reconcilierea celor două înclinații, literară și artistică, înclinații care și l-au revendicat fiecare pentru sine, s-a realizat totuși în opera lui literară, căci Gibran a scris ca și cum ar fi pictat. Chiar dacă puțin numeroase, povestirile lui pline de viață, precum și „poemele în proză”, au avut o influență considerabilă asupra literaturii arabe moderne. Limbajul său este simplu și colocvial, dar întotdeauna grav, iar dacă inspirația sa are neîndoielnic rădăcini în tradiție, cum bine observau exegeții săi arabi, stilul și „tușa” scriiturii rămân puternic marcate de cultura occidentală.

Opera lui este formatoare de conștiință, întrucât Gibran ne îndeamnă neîncetat să redescoperim partea spirituală a vieții; mai presus de toate, el ne amintește, într-un mod emoționant, că omul este dator să lupte neobosit pentru libertatea și demnitatea sa, că sufletul se îmbolnăvește în lipsa frumuseții și a iubirii.

O LACRIMĂ ȘI UN ZÂMBET

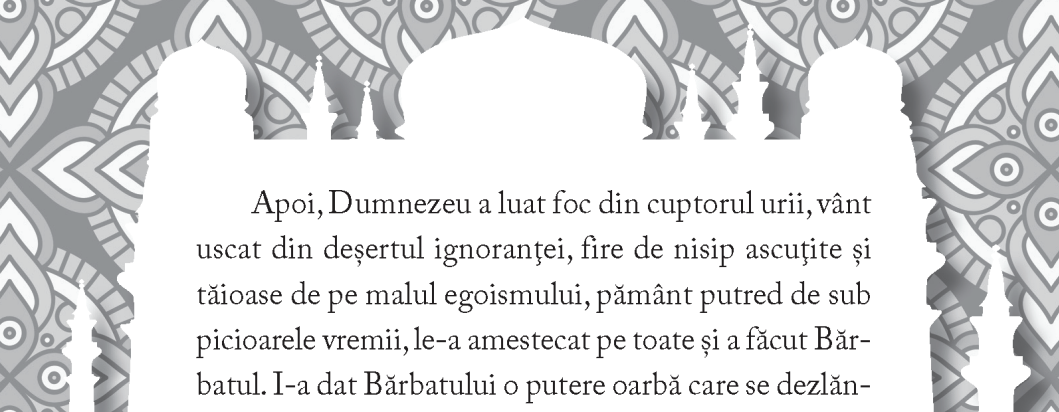
Creația

Dumnezeu și-a luat suflet din el și l-a transformat în Frumusețe. Apoi a înzestrat-o cu toată grația și bunătatea. I-a dat cupa fericirii și i-a spus: „Nu bea din această cupă dacă nu uiți de trecut și de viitor, căci fericirea nu este decât prezentul.” Și i-a mai dat și cupa suferinței și i-a spus: „Bea din această cupă și vei înțelege sensul momentelor fugare de bucurie ale vieții, căci suferința este pretutindeni.”

Iar Dumnezeu i-a dat dragoste, care ar fi părăsit-o pentru totdeauna la primul freamăt al satisfacției lumești și blândețe, care ar fi dispărut la prima conștientizare a tânguiri.

Și i-a dat înțelepciune din ceruri, care să o conducă pe calea cea dreaptă, și a așezat-o în adâncul inimii ei. I-a mai dat și un ochi cu care să vadă nevăzutul și a sădit în ea afecțiunea și bunătatea pentru toate cele care există. A îmbrăcat-o cu veșmântul speranței, țesut de îngerii din ceruri în culorile curcubeului. Și a învăluit-o în umbra haosului, care este nașterea vieții și a luminii.

Apoi, Dumnezeu a luat foc din cuptorul urii, vânt uscat din deșertul ignoranței, fire de nisip ascuțite și tăioase de pe malul egoismului, pământ putred de sub picioarele vremii, le-a amestecat pe toate și a făcut Bărbatul. I-a dat Bărbatului o putere oarbă care se dezlanțuie și îl duce la nebunia ce nu se stinge decât în fața slăvirii dorinței. I-a dat viață, care este oglinda morții.

Iar apoi Dumnezeu a râs și a plâns. A simțit o dragoste și o milă covârșitoare pentru Bărbat și l-a luat sub oblăduirea Sa.

Doi copii

Un prinț stătea în balconul palatului său, vorbind unei mulțimi mari de oameni, care se adunase cu acel prilej și le spuse: „Lăsați-mă să aduc vouă și acestei țări norocoase cuvinte de laudă pentru nașterea unui nou prinț, care va duce mai departe numele familiei mele nobile și de care voi fi mândru. El este noul urmaș al unor strămoși mari și iluștri și de el depinde viitorul strălucitor al acestui regat. Cântați și vă bucurați!”

Vocea mulțimii, nespus de fericită și plină de satisfacție, s-a auzit în văzduh ca un cântec de bucurie, întâmpinând noul tiran ce avea să le pună în jurul gâtului jugul opresiunii, asuprindu-i pe cei slabi cu aspră autoritate, exploatându-le trupurile și distrugându-le sufletele. Pentru acest destin oamenii cântau și beau, extaziați pentru noul Emir.

În același timp, un alt copil se năștea în același regat. În timp ce mulțimea îl glorifica pe cel puternic și se umilea prin cântece de slavă pentru un posibil despot, iar îngerii din ceruri plângeau pentru slăbiciunea și slugărnicia oamenilor, o femeie bolnavă era cuprinsă de gânduri. Trăia într-o colibă veche și părăsită și, zăcând pe patul tare, lângă copilul ei abia născut, înfășurat în scutece zdrențăroase, murea de foame. Era o tânără soție sărmană și nefericită, uitată de oameni; bărbatul ei căzuse în capcana morții pusă de asuprirea prințului, lăsând-o pe femeie singură, căreia Dumnezeu îi trimise, în acea noapte, un suflet mic care să-i țină tovărășie, dar care o împiedica să muncească pentru a-și câștiga traiul.

Când gloata s-a împrăștiat și liniștea s-a lăsat în împrejurimi, femeia plâpândă și-a așezat copilul în poală, s-a uitat în ochii lui și a început să plângă, de parcă îl boteza în lacrimi. Cu o voce slăbită i-a vorbit copilului: „De ce ai părăsit lumea spiritului și ai venit să împarți cu mine amarul vieții pămâtenene? De ce ai lăsat îngerii și cerul nesfârșit și ai coborât pe tărâmul plin de suferință al oamenilor, unde bântuie agonia, asuprirea și egoismul? Nu am ce să-ți ofer, decât lacrimi; oare vei putea să te hrănești cu lacrimi în loc de lapte? Nu am haine de mătase cu care să te îmbrac; oare brațele mele goale și tremurânde te vor încălzi? Micile animale pasc pe pășune și se întorc în siguranță la adăpostul lor; iar păsărelele adună semințe și dorm liniștite între ramuri.

